

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

לקוטי שיחות

מכבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

שניאורסאהן

מליובאוויטש

יו"ד כסלו

מתורגם ומעובד לפי השיחות של לקוטי שיחות חלק כה

(תרגום הפשוט)

יוצא לאור על ידי

„מכון לוי יצחק“

כפר חב"ד ב'

שנת חמשת אלפים שבע מאות שבעים ושבע לבריאה

מאה וחמישים שנה להסתלקות-החילולא של ב"ק אדמו"ר ה"צמח צדק" נ"ע

לעילוי נשמת

הו"ח ר' יעקב הלוי ב"ר פישל הלוי ע"ה אייזיק

נפטר ביום י"ג כסלו ה'תשס"ח

ת. נ. צ. ב. ה.

ולזכות

זוגתו מרת לאה בת נסה תחי' אייזיק

לאריכות ימים ושנים טובות עד ביאת

גואל צדק ומתוך בריאות הנכונה

*

נדפס ע"י בניהם

ר' אלדד הלוי וזוגתו מרת יעל שיחיו אייזיק

ר' נתנאל הלוי וזוגתו מרת בת-שבע שיחיו אייזיק

היי שותף בהפצת ענייני "משיח וגאולה"!!!

להקדשות ולפרטים נוספים:

טל.: 753-6844 (718) או 934-7095 (323)

אימייל: info@torah4blind.org

Be A Partner

In Spreading *Inyonei Moshiach U'geula!!!*

To Dedicate This Publication

In Honor Of Your Family Or A Loved Ones

For More Info. Call:

(718) 753-6844 or (323) 934-7095

or email: info@torah4blind.org

For this and other books on Moshiach & Geulah, go to:

<http://www.torah4blind.org>

To DEDICATE AN ISSUE IN HONOR OF A LOVED ONE, CALL (323) 934-7095

הכתובת להשיג השיחות באינטרנט:

<http://www.torah4blind.org>

א. „ושבתי בשלום“

יו"ד כסלו, חג הגאולה של אדמו"ר האמצעי¹, חל פעמים רבות בשבוע של פרשת ויצא² (ולפעמים – כבקביעות שנה זו² – בש"פ ויצא עצמה). ולפי דבריו הידועים של ה"של"ה"³, שה"מועדים של כל השנה .. ככולן יש שייכות לאותן הפרשיות שחלות בהן", מובן, שניתן ללמוד מפרשתנו בענין הגאולה של אדמו"ר האמצעי, ואף יותר מכך – שהיא עצמה נרמזת בפרשה זו⁴.

תוכנה הכללי של פרשת ויצא הוא – גלות וגאולה: הפרשה פותחת בירידתו של יעקב לגלות⁵ – „ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה“, היציאה מארץ ישראל לחוץ לארץ, ובחוץ לארץ עצמה – „חרנה“, „חרון אף של מקום⁶“, ויותר מכך, אל לבן הארמי, ועד כדי „עבוד עבדתיך⁷“. ובסיום הפרשה מסופר אודות ה„גאולה“ מגלות זו⁸ – כיצד ניצל יעקב

(1) בשנת תקפ"ז*.

ולמעשה, שגם יום ההולדת (בשנת תקל"ד) יום ההולדת שלו (בשנת תקפ"ח) – ס' כסלו – חל ברוב השנים בשבוע דפ' ויצא (וכפי שה' בשנת ההולדת ושנת ההולדת עצמן שחל (בשתיהן) ביום ד' לפ' ויצא).

(2) וגם כשהל ב' וישלח (כבשנת הגאולה עצמה – שחל בא' דפ' וישלח*) – מתברך הוא מ'ש"פ ויצא. ולהעיר, שלפי המסורת בבית הרב (הובאה בהוספה לס' בד קודש ע' 22 בהערה), בשורת הגאולה באה בשבת (פ' ויצא) ס' כסלו.

(2*) תשמ"ז.

(3) ר"פ וישב. ושמ, שכי"ה גם ב, מועדי דרבנן.
(4) להעיר ממוחל (תענית כט, א) ומגלגליו זכות ליום זכאי. וראה לקו"ש ח"ה [המתורגם] ע' 131 ואילך. ח"י ע' 99.

(5) ראה זור ריש פרשתנו (קמז, א). ב"ר פס"ח, יג. וראה לקו"ש [המתורגם] ח"ט ע' 262. ושמ"ל לעיל ס"ע 174.

(6) רש"י ס"פ נח.
(7) ראה פרשתנו ל, כו. כט. ו. מא.
(8) וכן מסופר ע"ד הנ"ל שנעשית ע"י הירידה בגלות – „וירפון האיש מאד מאד“ (פרשתנו ל, מג) שאת כל זה לקח יעקב עמו, לבוא אל יצחק אביו ארצה כנען" (לא, יח). וראה בארוכה לקו"ש שם (ע' 262 ואילך) הביאור בעבודה רוחנית.

(* כ"ה מסורת בית הרב (ראה רשימת כ"ק מו"ח אדמו"ר במבוא לס' בד קודש). ובבית רבי (ח"ב ספ"ד בהערה) – שנת תקפ"ז. וראה שיחות יו"ד כסלו תש"א בתחילתה.

(** כ"ה לפי שתי הנוסחאות שבשו"ת' להערה הקודמת.

מלבן הארמי ו„הלך לדרכו“⁹ אל ארץ ישראל¹⁰. ולגבי הקשר המיוחד לגאולת אדמו"ר האמצעי, יש לומר:

אחת ממשאלותיו של יעקב בהליכתו לחרן היתה „ושבתי בשלום אל בית אבי“¹¹, וההדגשה בכך היא, שלא זו בלבד שיחזור שלם¹² לבית אביו, אלא אופן חזרתו היה „בשלום“ – באופן של שלום ומנוחה¹³. וכפי שהיה בפועל, שלמרות שלבן רדף אחריו למטרות שליליות – וכפי שהוא אמר בעצמו „יש לא"ל ידי לעשות עמכם רע“¹⁴ – בכל זאת עברו הדברים בשלום, ללא מלחמה וכדומה.

וזהו הקשר לגאולת כבוד קדושת אדמו"ר האמצעי, שהייתה באופן דומה לכך, כידוע, שגאולתו קשורה לפסוק¹⁵ „פדה בשלום נפשי“, ובמיוחד לפי המסופר בספורי חסידים¹⁶, שבשורת הגאולה נאמרה „כשאמר תלים¹⁷ פסוק פדה בשלום נפשי“ – כשהמשמעות של פדה בשלום נפשי היא¹⁸, שלא זו בלבד שנפדים מהאויב, אלא שאופן הפדייה הוא „בדרך שלום בלא מלחמה כלל“ – בדומה ל„ושבתי בשלום“.

ב. „פדה בשלום נפשי“

ולמרות שלגבי גאולת אדמו"ר הזקן מודגש

(9) לב, ב.

(10) כפרש"י שם: מלאכים של א"י כו' לזנות לארץ. וברא"ם שם שמחנים היא בא"י. וראה השקו"ש ברמב"ן ומפרשי רש"י שם. לקו"ש [המתורגם] חכ"ה ע' 170 הערה 4.

(11) כה, כא.

(12) כפרש"י „שלם מן החטא כו“. וראה רש"י וישלח לג, יח: שלם בגופו כו' בממונו כו' בתורתו כו' (משבת לג, סע"ב. ועוד). לקמן ע' 192 ואילך.

(13) להעיר מב"ד פרשתנו (פע"ג, ג. מדרש תהלים נה, יט) „פדה בשלום נפשי .. זה יעקב“ – ראה לקמן בפנים בפירושו „פדה בשלום נפשי“.

(14) פרשתנו לא, כט.

(15) תהלים נה, יט.

(16) בית רבי ח"ב ספ"ה בהערה. אבל ראה לעיל הערה 2.

(17) כפי שבחלק לימי החודש. וראה לקמן סעיף ב.

(18) מאמרי אדה"ו – הקצרים (ע' רטו). ובארוכה ד"ה פדה בשלום לבעל הגאולה (בס' שיע"ת ח"א) פ"א. ובכ"מ. וראה לקו"ש [המתורגם] חכ"ה ע' 226.

להביא את 770 הביתה!

כל מי שהיה ב-770 אי פעם, זוכר בודאי את שלל הקובצים והעלונים המחולקים בכל ליל שבת קודש

כעת ניתן להשיג את חלקם ברשת האינטרנט, אצלך בבית!

קבצים גרפיים וקבצי טקסט:

דבר מלכות: שיחות כ"ק אד"ש מה"מ מהשנים תנש"א-תשנ"ב.

יחי המלך: קונטרס שבועי, הכולל שיחות-קודש בעניני גאולה ומשיח.

המעשה הוא העיקר: לקט הוראות למעשה בפועל משיחות כ"ק אד"ש מה"מ (החל משנת תשמ"ח).

שיחת הגאולה: גיליון שבועי של ימות המשיח, בהוצאת „האגודה למען הגאולה האמיתית והשלילמה“.

מעין חיי: גיליון שבועי לילדים, בהוצאת „מכון לוי יצחק“ בכפר חב"ד ב'.

האמונה הטהורה: גיליון שבועי בעניני אחרית הימים.

קבצים גרפיים בלבד:

לקוטי שיחות: שיחה מוגהת של כ"ק אד"ש מה"מ היו"ל לקראת כל שבת ב-770,

על-ידי „ועד להפצת שיחות“.

חדש לקוטי שיחות (מתורגם): שיחה מוגהת של כ"ק אד"ש מה"מ הנדפס בספרי

לקוטי שיחות, בהוצאת „מכון לוי יצחק“ בכפר חב"ד ב'.

הקהיל קהילות: גיליון שבועי מתורתו של משיח בעניני הקהלות קהילות בשבת,

בהוצאת צא"ח העולמית, ניו-יורק.

קבצי טקסט בלבד:

פנימיות: ירחון לבני הישיבות, בהוצאת מרכז את"ה בארץ הקודש.

ליקוט ניגונים: שתי חוברות על הניגונים שניגן וביאר כ"ק אד"ש מה"מ, בהוצאת קה"ת (תשנ"ב).

דרך הישרה: (אידיש) קונטרס מיוחד לילדים, הכולל שיחות-קודש בעניני גאולה ומשיח.

לעבן מיט דער צייט: (אידיש) קטעים לפרשת השבוע מתוך הספר, בהוצאת ישיבת

„אהלי תורה“, ניו-יורק.

דבר תורה: (אידיש) דף שבועי לילדים, היו"ל על-ידי מוסד חינוך „אהלי תורה“, ניו-יורק.

כמו-כן ניתן להוריד באתר את „קונטרס בית רבינו שבבבל“

ושיחת ש"פ שופטים התנש"א

מדור מיוחד לספרים וחברות באנגלית בעניני גאולה ומשיח!

האתר מנוהל ע"י הרה"ת ר' יוסף-יצחק הלוי שגלוב

וכתובתו: <http://www.moshiach.net/blind>

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

בכך²⁴ שזהו עניין השווה לכל נפש. זוהי הוכחה, שהמשמעות של „פדה בשלום נפשי“ גלויה יותר, בענין עיקרי, בגאולת אדמו"ר האמצעי יותר מאשר בגאולת אדמו"ר הזקן.

ג. פנימיות התורה – פדייה בדרך שלום

הדברים יובנו לפי ההסבר אודות הקשר שבין „פדה בשלום נפשי“ לבין גאולתם של אדמו"ר הזקן ושל אדמו"ר האמצעי: „פדה בשלום נפשי“ יש, כדלעיל, משמעות כפולה: עצם הפדייה מן האויב, ואופן הפדייה בדרך שלום.

שני אופני הפדייה – פדייה בדרך מלחמה ופדייה בדרך שלום – קיימים בתורה. ובאופן כללי, זהו ההבדל בין הנגלה שבתורה לבין פנימיות התורה:

פנימיות התורה היא „אילנא דחיי דלית תמן לא קשיא... ולא מחלוקת“²⁵. ולעומת זאת, בנגלה שבתורה, יש דיונים רבים, קשיא ורמינהו... והיא דומה לפדייה בדרך מלחמה – „מלחמתה של תורה“²⁶: כדי לגלות את אור ההלכה ואת המסקנה של התורה יש להילחם נגד ההעלם וההסתרה של הקושיות, השקלא וטריא וכו'.

הענין דומה להבדל שאנו מוצאים בתורת הנגלה עצמה בין התלמוד הבבלי לבין התלמוד הירושלמי²⁸: על התלמוד הבבלי נאמר²⁹ „במחשכים הושיבני“, כי ענייני התורה מופיעים שם באופן שכדי להגיע לביאור

יותר הקשר שלה עם אמירת הפסוק „פדה בשלום נפשי“, כפי שכותב אדמו"ר הזקן במכתבו הידוע¹⁹, „וכשקריתי בספר תהילים בפסוק פדה בשלום נפשי .. יצאתי בשלום“ – בכל זאת אנו רואים שהקשר של הפסוק „פדה בשלום נפשי“ ליו"ד כסלו, יום גאולת אדמו"ר האמצעי, הוא באופן חזק יותר, בנקודה עיקרית, מאשר ליום י"ט כסלו, יום גאולת אדמו"ר הזקן:

ידוע הסיפור וביאורו של כ"ק מורי וחמי אדמו"ר²⁰, שאדמו"ר הזקן אמר בעת גאולתו את הפסוק „פדה בשלום נפשי“, למרות שפסוק זה אינו נכלל בשיעור התהילים של יום י"ט בחודש, משום שבמשך ימי המאסר הוסיף אדמו"ר הזקן באמירת תהילים (אמר תהילים „בשופי“), כלומר, הוא אמר גם את שיעורי התהילים כפי שהם נחלקים לימי השבוע. וכיון ש"ט כסלו חל אז ביום השלישי בשבוע, הוא אמר את מזמור נ"ה בתהילים, שנכלל בשיעור של יום שלישי בשבוע.

לפי זה יוצא, שבאופן גלוי, ובאמירה, הרי הקשר של „פדה בשלום נפשי“ לגאולת אדמו"ר הזקן מתבטא (א) רק בשנים שבהן חל י"ט כסלו ביום שלישי בשבוע. (ב) גם אז רק אצל מי שאומר תהילים „בשופי“, ולא אצל כל אחד ואחד, אשר אצלם קיים הקשר רק במחשבה²¹, מצד תוכן הענין²².

ואילו הקשר של „פדה בשלום נפשי“ ליו"ד כסלו הוא באופן שפסוק זה נאמר ביום הגאולה על ידי כל אחד בכל שנה ושנה, כי הפסוק „פדה בשלום נפשי“ נכלל בשיעור התהילים של יום יו"ד בחודש, בהתאם לתקנה של כ"ק מורי וחמי אדמו"ר²³, שכל אחד יאמר בכל יום את שיעור התהילים כפי שהוא נחלק לימי החודש, והדגיש

לעילוי נשמת

הרה"ח הרה"ת אי"א
ר' יקותיאל מנחם ע"ה
ב"ר שרגא שליט"א

ראפ

חסיד ומקושר בכל נימי נפשו
לכ"ק אדמו"ר מה"מ
משגיח ומשפיע
בישיבת תומכי תמימים
ליובאוויטש המרכזית 770
ניהל הבית חב"ד
בנמלי התעופה
ובחברת "אל על" במיוחד
זוכה שהרבי שלח המצות ע"י
ואמר עליו "אונזער יקותיאל"
נואם קבוע בסיומי הרמב"ם ב-770
והדפיסם ב"תקות מנחם"
ניהל "ועד המחנכים"
פעל במרץ בענייני שלימות הארץ
ראש מטה שירה וזמרה
לקבלת פני משיח צדקנו
קירב רבים אל רבנו ובדרכי נועם
השאיר דור ישרים יבורך
הולכים בדרכי רבותינו נשיאנו

נקטף בתאונת דרכים
ביום השני לפ' "וקם שבט מישראל"
י"ב תמוז ה'תשע"ה
ת. נ. צ. ב. ה.

(מנוסח המצבה)

*

נדפס ע"י ידידי

הרה"ת ר' יוסף יצחק הלוי זוזגרת מרת גיטל רחל שיחיו שגלוב

24) ראה קובץ מכתבים הג'ל (ע' 191 ואילך; ע' 210). אגרות קודש שלו ח"ב ע' פא; ע' תקכג ואילך (ובהנסמן בריש האגרות שם). ובכ"מ.

25) רע"מ נשא (קכד, ב), הובא ונתבאר באגה"ק סכ"ו.

26) ל' חו"ל – מגילה טו, ב (וש"נ). חגיגה יד, א. ועוד.

27) ראה רע"מ שם: קשיא מסטרא דרע .. מחלוקת מרזח

הטומאה. וראה אגה"ק שם (קמד, ב ואילך).

28) בהבא לקמן – ראה שערי אורה ד"ה בכ"ה בכסלו פנ"ד

ואילך. ד"ה אמר רבא תשי"ח פ"א. ובכ"מ. ולהעיר ממהו"ל

(סנהדרין כד, א) ת"ח שבא"י שמנעימין ול"ז בהלכה כו' ת"ח

שבבבל שמחבלים ול"ז כו': נוהין כו' מרורין כו'.

29) איכה ג, ו. סנהדרין שם.

19) נדפס בבית רבי ח"א פ"ח. אגרות קודש שלו סי' לה (וש"נ).

20) במכתבו (קובץ מכתבים שבס"ס תהלים אהל י"י ע' 14) (200) ואילך. אגרות קודש שלו ח"ג ע' תעג ואילך. (וש"נ).

21) או ע"י ניגון (ששייך יותר לענין המחשבה – קולמוס

הלב (ראה לקו"ד ח"ג תקי, סע"ב. ועוד)).

22) ראה לקמן סעיף ג.

23) וגם לפני תקנה זו – מובן בפשטות, שאמירת תהלים

כפי שנחלק לימי החודש שייכת יותר לכא"א – מאמירתו כפי שנחלק לימי השבוע.

הענין, אל המסקנה, יש לעבור דיונים רבים, שקלא וטריא, קושיות ודומה – „במשכנים“, ולעומת זאת, בתלמוד הירושלמי אין כל כך הרבה קושיות ודיונים, שם מופיעים ענייני התורה מלכתחילה באופן ברור יותר, כך שאפשר להגיע מהר יותר אל המסקנה.

אך למרות זאת, כיון שגם התלמוד הירושלמי הוא תורת הנגלה, שמדובר בה על ענייני העולם – „אילנא דטוב ורע“²⁵ – המסתירים את האמת שבתורה, לכן יש גם בתלמוד הירושלמי הסתרה של – במידה מועטת לפחות – קושיות וכו'.

ואילו בפנימיות התורה – „לית תמן לא קשיא... ולא מחלוקת“. כי בפנימיות התורה עוסקים בגלוי בעניינים רוחניים ואלוקיים, הנעלים גם בגלוי³⁰ מהעלם והסתר העולם, ולכן אין שם מקום לקושיות וכו'. וזהו פדייה בדרך שלום, „פדה בשלום נפשי“³¹.

וזהו הקשר של גאולת אדמו"ר הזקן ואדמו"ר האמצעי עם אמירת הפסוק „פדה בשלום נפשי“ – כי גאולתם לא היתה רק גאולה פרטית, אלא גאולה כללית, גם של התורה, גאולה של תורת החסידות, פנימיות התורה, שמהותה היא, כדלעיל, הענין של „פדה בשלום“ בתורה עצמה.

ד. חכמה ובינה בגילוי החסידות

ידוע³² שגילוי תורת החסידות היה באופן מסודר, בהתאם לסדר ההתגלות של רעיון שכלי חדש, שבתחילה מתגלית תמצית הרעיון (חכמה), הנקודה הכללית, הנעלית מפרטים, ולאחר מכן יורדת הנקודה לבינה, בהבנה והשגה, שהרעיון נעשה מובן על כל פרטיו.

וכפי שמוצאים בסדר ההתגלות של הנגלה שבתורה: בתחילה באה „משנה“, שהיא „דבר

קצר וכולל עניינים רבים“³³, ורק לאחר מכן באים הדיונים במשנה (לגמור ואחר כך לסבור³⁴), ואף בפשטות – דורות התנאים והמשנה, ומאוחר יותר דורות האמוראים והגמרא, שבה מתבאר בהרחבה ובאריכות „קוצר מילי“³³ של המשנה.

וכך גם סדר הגילוי של תורת החסידות, בתחילה על ידי אדמו"ר הזקן ולאחר מכן על ידי אדמו"ר האמצעי:

אדמו"ר הזקן גילה את ענייני החסידות באופן שהפרטים עדיין כלולים בתמצית – דרגת החכמה של תורת החסידות. ואדמו"ר האמצעי גילה אותם בביאור נרחב, בהפשטות של אורך ורוחב של בינה. כפי שרואים במאמרי החסידות שלו, שיש בהם הרחבה בביאורים רבים וכו'.

ועל ידי כך שאדמו"ר האמצעי גילה את ענייני החסידות בהתרחבות והתפשטות של בינה, הבנה והשגה, הגיעו ענייני תורת החסידות לתוכן כזה שכל אחד יכול להשיג אותם עוד יותר בשכלו³⁵.

בדומה להבדל הכללי של חכמה לבינה אצל האדם: בחכמה „נתפסת“ הנקודה הכללית של השכל, הנעלית מכלי ההשגה וההבנה. רק כאשר היא יורדת ל„בינה“, שתפקידה לפרט את הרעיון לפרטיו, דבר דבור על אופניו, יכול האדם לתפוס את הרעיון, והוא מתאחד אצלו עם כלי ההשגה השכלית.

וזהו ההסבר לכך מדוע דווקא בגאולת אדמו"ר האמצעי מודגש הקשר לאמירת הפסוק „פדה בשלום“ על ידי כל אחד ואחד, כדלעיל – כי בכך מתבטא החידוש של גילוי תורת החסידות על ידי אדמו"ר האמצעי לעומת הגילוי על ידי אדמו"ר הזקן, שאדמו"ר האמצעי גילה את תורת החסידות, שהיא „פדה

אדמו"ר; ולאחרי ארבעים שנה מאז הסתלקות כ"ק מו"ח אדמו"ר יש כבר גם „לב לדעת ועינים לראות ואזנים לשמוע“⁶;

כעת צריך רק להיות, שיפתחו את ה„לב לדעת“, ויפקחו את ה„עינים לראות“, ויפתחו את ה„אזנים לשמוע“, ועד"ז – לנצל את כל רמ"ח האברים וש"ה הגידים הגשמיים – נוסף על לימוד התורה וקיום המצוות בכלל (רמ"ח מצוות עשה כנגד רמ"ח אברים⁷ וש"ה מצוות לא תעשה כנגד ש"ה גידים⁸) – ללימוד פנימיות התורה כפי שנתגלתה בתורת החסידות וקיום הוראות רבותינו נשיאינו, כולל – ללמוד בענייני הגאולה, באופן שזה יפתח את הלב והעינים והאזנים – ושיבינו, יראו וירגישו בפשטות ממש בגשמיות העולם – את הגאולה האמיתית והשלימה בפועל ממש, וללמוד תורתו של משיח (פנימיות התורה) באופן של ראי, שכל זה כבר ישנו מן המוכן, צריך רק לפקוח את העינים ואז יראו זאת!

. . . גם מנהג ישראל אשר הולך ומתפשט בזמננו זה ללמוד ענייני גאולה וענייני משיח, כדי להתכוון ולהכין אחרים עוד יותר להגילוי של הגאולה האמיתית והשלימה, כנ"ל.

(33) ל' הרמב"ם בהקדמתו לפיה"מ (רד"ה אחרי כן ראה להסתפק).

(34) שבת סג, א.

(35) וי"ל שלכן עסק וביותר בהדפסת ספרי חסידות, ובאופן שיגיעו לכאורה בנקל כו', ועד שהשתדל להדפיסם באופן שגם עניים יוכלו לקנותם (ראה אגרות קודש שלו – קונטרס המילואים (קה"ת תשמ"א) ע' יג ואילך. ח"ב ע' פא ואילך).

(30) כי התורה בכלל – קדמה אלפיים שנה לעולם (ראה מדרש תהלים צ, ד. ב"ר פ"ח, ב. תנחומא וישב ד ושי"ג. זח"ב מט, א) – לעולם כפי שנברא על מילואו ואפילו לג"ע שבו. (31) ראה גם סד"ה פדה בשלום העת"ר (בהמשך תער"ב ח"ב) ושנת עזרת.

(32) בהבא לקמן – ראה בלקו"ש שבעהרה 4 (ובהנמטן שם). ועייגי"כ לקוטי לוי"צ – אגרות יקודש (ס"ע שלג ואילך).

הענין שהזמן גרמא בדורנו זה ובזמננו זה – הגאולה האמיתית והשלמה ע"י משיח צדקנו, כפי שדובר פעמים רבות לאחרונה, שעתה כבר סיימו את כל הענינים וצריך רק לקבל פני משיח צדקנו בפועל ממש.

... על אחת כמה וכמה בדורנו זה ובזמננו זה – שע"פ סימני חז"ל (במסכת סנהדרין, במדרשים ובכ"מ) נמצאים כבר בשלב הגאולה ממש, וכמדובר כמה פעמים לאחרונה, שלאחר הריבוי המופלג של מעשינו ועבודתנו במשך כל הדורות, ובפרט לאחר עבודתם של רבותינו נשיאינו. . . עד לעבודתו של כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו – כבר סיימו את כל הבריורים,

כולל גם הבריור של "עשו הוא אדום"¹. . . הרי עשו כבר נתברר לגמרי, כפי שרואים זאת גם בהנהגה בזמן הזה (בגלות אדום) של אוה"ע המתייחסים ל"עשו הוא אדום", בדרך מלכות של חסד (והנהגה זו מתפשטת גם בעוד מדינות, כפי שראו ורואים בפרט לאחרונה) –

הרי מובן, שעתה נמצאים כבר במצב בו הגוף הגשמי ואפילו גשמיות העולם כבר נתבררו ונזדככו לגמרי, והרי הם "כלי" מוכן לכל האורות והענינים הרוחניים, כולל ובעיקר – אורו² של משיח צדקנו, אור הגאולה האמיתית והשלמה.

... והדבר היחיד שחסר הוא – שיהודי יפקח את עיניו כדבעי, ויראה איך הכל כבר מוכן לגאולה! יש כבר את ה"שולחן ערוך", יש כבר את הלוייתן ושור הבר ויין המשומר³, ויהודים כבר יושבים סביב השולחן – "שולחן אביהם"⁴ (מלך מלכי המלכים הקב"ה), יחד עם משיח צדקנו (כפי שכתוב בספרים⁵ שבכל דור ודור ישנו "א' מזרע יהודה שהוא ראוי להיות משיח"), ובדורנו נשיא דורנו כ"ק מו"ח

בשלוש" שבתורה, באופן שהיא תוכל להיקלט בהבנה ובהשגה של כל אחד ואחד.

ה. שני אופני השלום

ויש להסביר ביתר עומק:

הענין של "פדה בשלום נפשי" מופיע באופן גלוי יותר בקשר לגאולת אדמו"ר האמצעי, משום שבכך נוצרה שלמות נעלית יותר בענין של "פדה בשלום"³⁶. ההבדל אינו רק עד כמה גלוי הענין של "פדה בשלום" – אם הוא מופיע רק בתמצית, או גם בהתפשטות אצל כל אחד ואחד, אלא יש הבדל גם באופן ובאיכות השלום. וגם ענין זה נרמז בפרשת ויצא – בפסוק שהוזכר לעיל, "ושבתי בשלום אל בית אבי". אדמו"ר הזקן מבאר בתורה אור³⁷, שהמשמעות של "ושבתי בשלום" היא – "ב' שלום", שיש שני אופנים של שלום: "שלום מלמעלה למטה" (השלום שבא מצד ה"מעלה") ו"שלום ממטה למעלה" (שהשלום בא מצד ה"מטה"). והכוונה בפסוק, "ושבתי בשלום אל בית אבי" היא, שיעקב התפלל, שיהיו אצלו שני אופני השלום, "שלום מלמעלה למטה" ו"שלום ממטה למעלה"³⁸.

וכפי שהיה לאחר מכן למעשה, שה"שלום" בינו לבין לבן לא התרחש רק "מלמעלה למטה" – "ויבא אלוקים אל לבן... השמר לך..."³⁹, מצד הקב"ה, אלא גם "ממטה למעלה" – מצד לבן עצמו, כריתת ברית ושלום, שלבן אמר בעצמו⁴⁰, "לכה נכרתה ברית אני ואתה...".

36 ולהעיר, שבדרך כלל ה' מאסרו של אדמו"ר האמצעי קל יותר מאשר מאסרו של אדמו"ר (שיחת י' כסלו תש"א (ס"ע) 50 ואילך). וראה ס' תולדות אדמו"ר האמצעי (קה"ת תשל"ג ושלח"ח) פ"ח).
37 פרשתנו כא, סע"ג ואילך. שם כב, ג. וראה גם תו"ח שם כו, א ואילך.
38 כי זהו עיקר החידוש ב"ושבתי בשלום אל בית אבי", וכפי שהוא בפשטות שה"שבתי" הוא מלמטה למעלה, מחין לבית אבי. וראה תו"ח שם, "ושבתי בשלום" הו"ע התשובה, שזו"ע השלום מלמטה למעלה כמו"ש בתו"א שם. וראה לקו"ש [המתורגם] חט"ו ע' 268 שזוהו עיקר הכוונה בהעל"י שע"י הירידה בגלות. ע"ש.
39 פרשתנו לא, כד. וכן בדברי לבן ליעקב (שם, כט).
40 שם מד.

וכך יש לומר בענינינו, שזהו החידוש של גאולת אדמו"ר האמצעי – שקשורה לגילוי החסידות באופן של "בינה", על פני גאולת אדמו"ר הזקן: בענין של "פדה בשלום" של אדמו"ר האמצעי קיימת בגלוי גם המעלה של האופן השני של שלום, "שלום ממטה למעלה".

ו. "שלום" בין "רבים"

ויש לומר, שההסבר לכך הוא: משמעותה של המילה "שלום" מצביעה על כך, שבתחילה יש מצב של פירוד וניגוד, בפועל או לפחות בכוח, אשר מתבטל והופך למצב הפכי באמצעות ענין ה"שלום" – משתררים שלום ואחדות בין הדעות המנוגדות. – אם מלכתחילה אין פירוד וניגוד או דעות חלוקות, אין כלל מקום לענין ה"שלום".

זהו גם אחד מן ההסברים⁴¹ לפסוק "פדה בשלום נפשי... כי רבים היו עמדי": "ברבים" מצביע על דעות מנוגדות, אשר אין ביניהן מלכתחילה שלום ואחדות, אלא פירוד ומחלוקת, "רבים". והסיבה לכך שהפדייה היא בדרך שלום – "פדה בשלום נפשי" – היא משום "ברבים היו עמדי": גם ה"רבים", המנוגדים, נעשים "עמדי", בדומה לדברי חז"ל⁴² על הפסוק, שאנשי אבשלום התפללו לניצחוננו של דוד.

לפי זה יש לבאר את הקשר של "פדה בשלום נפשי" דווקא לחסידות חב"ד. בתורת החסידות הכללית, שבה הדגש העיקרי הוא על אמונה, אין מתאים עניין ה"שלום", כי באמונה אין מלכתחילה מקום לשתי דעות או יותר, באמונה מאירה האמת⁴³ ללא ההעלם וכדומה, עד לאופן של אחדות פשוטה.

החידוש בחסידות חב"ד הוא, שמביאים את ענייני החסידות לעולם השכל, ולכאורה, זהו דבר והיפוכו: באופן טבעי קיימות בשכל האדם

41 ראה אוה"ת (יהל אור) עה"פ (ע' רח). סה"מ תרנ"ט ע' קעו. סה"מ תרס"ה ע' שיב. סה"מ תש"ד ע' 141. ועוד.
42 ירושלמי סוטה פ"א סה"ח (ובקרבן העדה שם).
43 ושרש התיבות אחד הוא.

דעות רבות – אין דעותיהן שוות⁴⁴. השכל⁴⁵ מאפשר ניגודים ומחלוקת. ובדומה לכך הסדר להשגת רעיון שכלי הוא על ידי מעבר של קושיות והעלם וכדומה עד שמבינים את המסקנה כראוי⁴⁶ – וביחד עם זאת מושגים בשכל העניינים של פנימיות התורה, אשר „לית תמן לא קשיא... ולא מחלוקת” – השכל קולט את העניינים בלי קושיות⁴⁷ ובלי מחלוקת. ויוצא מכך, שבאמצעות תורת חסידות חב"ד משיינים „שלום” בתוך ה„רבים”.

ז. אופנים שונים להשכנת שלום

אך עצם המשכת ה„שלום” בתוך ה„רבים”, כך שיהיו „עמדי”, יכולה להיעשות בשני אופנים:

דרך אחת היא – „מלמעלה למטה”, ש„ממשיכים” את האחדות למקום שיש בו ריבוי והתחלוקת. הדרך השנייה היא – „שלום ממטה למעלה”, שאין ממשיכים שלום ואחדות למקום של רבים, אלא שהשלום נוצר מצד הרבים – „מטה” – עצמו. וזהו, כמובן, חידוש נעלה הרבה יותר, שהריבוי עצמו הופך לאחדות.

דוגמא לשני אופנים אלו בהלכה קיימת בפסק דין של סנהדרין:

בסנהדרין צריכים להיות דווקא „רבים”⁴⁸, ועלפי טבע יש לכל אחד מהם גישה ודרך שונה בהבנה ובמחשבה – אין דעותיהן שוות. ומשום כך „אב ובנו הרב ותלמידו אין מונין להם אלא אחד”⁴⁹, כי מלכתחילה יש להם

44 ראה ברכות נה, א. סנהדרין לו, א. ועוד.

45 גם שכל דקדושה, וכמחול (מדרש תהלים יב, ז. וראה ירושלמי סנהדרין פ"ד ה"א) שלא ניתנו דברי תורה חתוכין כו' אלא כו' מ"ט פנים כו'". ואלו ואלו דא"ח (עירובין יג, ב. וש"ג).

46 וכמדובר כמ"פ שגם קס"ד וקושיא בתורה – תורה היא, ומחוייבים לברך לפני לימוד הקושיא (גם אם אין לומדים באותו הזמן התירוץ) ברכת התורה.

47 ר"ל כי הקושיות שישנן בלימוד פנימיות התורה הן מצד האדם הלומד ולא מצד התורה עצמה. – כידוע הצ"ע שגם בוחר כו' מצינו דיעות חלוקות וכן קשיות וכו', ואכ"צ.

48 להעיר ממרו"ל (מדרש תהלים ע"פ. וראה יפה מראה ועמודי ירושלים לירוש' סוטה שם), כי רבים היו עמדי אלו טנהדרין.

49 סנהדרין לו, סע"א. רמב"ם הל' סנהדרין פ"א ה"ז.

שיטה שווה באופן המחשבה⁵⁰, ולכן אין דעותיהם נחשבות כשתי דעות שונות.

אך מצד שני, כדי לפסוק דין, צריכות כל הדעות השונות להגיע לידי אחדות ולפסוק באותו אופן. וזאת על ידי הכלל „אחרי רבים להטות”⁵¹, ובאופן שהדיינים של המיעוט החולק מוכרחים לבטל את דעתם כלפי דעת הרוב.

אך גם בכך יש שני אופנים, כמבואר בדברי ה„אחרונים”⁵²:

אופן אחד הוא, שלמרות שהדיינים שבדעת המיעוט סוברים אחרת מצד עצמם, בכל זאת, ביודעם את דברי התורה „אחרי רבים להטות”, הם מבטלים את דעתם כלפי דעת הרוב. באופן זה, אין ה„אחדות” באה מצד דעתם שלהם, אלא מצד דברי התורה (אחרי רבים) ומצד הרוב.

האופן השני הוא, שלאחר שמכריעים כדעת הרוב, הופכת דעה זו לפסק של כל חברי הסנהדרין, כי לאחר מכן מסכימים כולם לדעת הרוב: ביודעם את דברי התורה „אחרי רבים להטות”, הם מעיינים שוב בענין הנידון, עד אשר דעתם שלהם משתנה ומסכימה לדעת הרוב, וסוברת כמוהו. באופן זה בא ה„שלום” מצד ה„רבים” עצמם.

ח. „שלום עליכם”, „עליכם שלום”

הסבר זה לשני האופנים של „שלום” מבהיר את מנהג ישראל, שכאשר נפגשים שני יהודים ושואלים בשלום, אומר הראשון „שלום עליכם”, והשני משיב „עליכם שלום”⁵³.

ולכאורה, אין מובן: (א) מדוע אומרים אפילו ליחיד „שלום עליכם”, ולא „עליך”⁵⁴, כפי

50 ראה רש"י סנהדרין שם ריש ע"ב.

51 משפטים כג, ב. וראה מדרש תהלים ירושלמי שבהערה

45.

52 הבבא לקמן – ראה צפ"ג כללי התהומ"צ (ערך רוב ומיעוט. וש"ג). כללים שבסו"ס גט פשוט (להר"מ חביב) כלל א'. וראה לקו"ש [המתורגם] חכ"א ע' 125 ואילך ובהערות 31, 33 שם. סה"ש תשמ"ט ח"ב ע' 727.

53 וכ"ה נוסח קידוש לבנה בסידורים [למרות שלשון הטור (אור"ח סו"ס תכו. ובב"ז שם: כך הוא בנוסחאות מדוייקות), רמ"א (שם סו"ב) ועוד הוא – „שלום עליך”]. וראה לקוטי דיבורים ח"א ג, א. ס' השיחות תשי"ג ע' 25.

54 ובשער הכולל (פ"ג אות ז) מתרץ ע"פ דברי המט"מ

המשומר³, און אידן זיצן שוין באם טיש – „שולחן אביהם”⁴ (מלך מלכי המלכים הקב"ה), צוזאמען מיט משיח צדקנו (ווי עס שטייט אין ספרים⁵ אַז בכל דור איז דאָ „א' מזרע יהודה שהוא ראוי להיות משיח”), ובדורנו נשיא דורנו כ"ק מו"ח אדמו"ר, און נאָך ארבעים שנה פון הסתלקות כ"ק מו"ח אדמו"ר האָט מען שוין אויך „לב לדעת ועינים לראות ואזנים לשמוע”⁶;

איצטער דאַרף נאָר זיין, כאמור, אַז מ'זאָל אויפּעפענען דעם „לב לדעת” און אויפּעפענען די „עינים לראות” און אויפּעפענען די „אזנים לשמוע”, און עד"ז – אויסנוצן אַלע רמ"ח אברים און שס"ה גידים הגשמיים – נוסף אויף לימוד התורה וקיום המצוות בכלל (רמ"ח מ"ע כנגד רמ"ח אברים⁷ ושס"ה מל"ת כנגד שס"ה גידים⁸) – אויף לימוד פנימיות התורה כפי שנתגלתה בתורת החסידות וקיום הוראות רבותינו נשיאינו, כולל – לערנען וועגן עניני גאולה, אין אָן אופן אַז דאָס זאָל אויפּעפענען דעם לב ועינים ואזנים – מ'זאָל פאַרשטיין, זען און הערן בפשטות ממש אין גשמיות העולם – די גאולה האמיתית והשלימה בפועל ממש, און לערנען תורתו של משיח (פנימיות התורה) באופן של רא"י, וואָס דאָס אַלץ איז שוין דאָ מן המוכן, מ'דאַרף נאָר אויפּעפענען די אויגן וועט מען עס זען!

. . . אויך דעם מנהג ישראל וואָס איז הולך ומתפשט בזמננו זה – צו לערנען עניני גאולה ועניני משיח, בכדי זיך און אַנדערע נאָכמער צוגרייטן צו דעם גילוי פון דער גאולה האמיתית והשלימה, כנ"ל.

(משיחות ש"פ ויצא, ט' כסלו תשנ"ב)

3 ראה ברכות לד, ב. ב"ב עה, א. ויק"ר פ"ג, ג. ועוד.

4 ברכות ג, סע"א.

5 פ"י הברטנורא למגילת רות. וראה גם שו"ת חת"ם חו"מ (ח"ו) בסופו (סצ"ח). וראה שד"ח

פאת השדה מע' האל"ף כלל ע'. ועוד.

6 תבוא כט, ג.

7 מכות כג, סע"ב.

8 זח"א קע, ב.

ג.

דעם ענין שהזמן גרמא בדורנו זה ובזמננו זה – די גאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, ווי גערעדט מערערע מאָל לאחרונה, אַז איצט האָט מען שוין פאַרענדיקט אַלע ענינים און מ'דאַרף נאָר מקבל זיין פני משיח צדקנו בפועל ממש.

. . . על אחת כמה וכמה בדורנו זה ובזמננו זה – וואָס לויט די סימנים אין חז"ל (אין מס' סנהדרין, אין מדרשים ובכ"מ) האַלט מען שוין באַ דער גאולה ממש,

וכמדובר כמ"פ לאחרונה, אַז נאָך דעם ריבוי מופלג פון מעשינו ועבודתנו במשך כל הדורות, ובפרט נאָך דער עבודה פון רבותינו נשיאנו . . . ביז די עבודה פון כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו – האָט מען שוין פאַרענדיקט אַלע בירורים,

כולל אויך – דעם בירור פון "עשו הוא אדום"¹ . . . איז עשו שוין אינגאַנצן נתברר געוואָרן, ווי מ'זעט עס אויך אין דער הנהגה בזמן הזה (בגלות אדום) פון די אוה"ע וואָס שטאַמען פון "עשו הוא אדום", בדרך מלכות של חסד (און אַזוי ווערט נתפשט די הנהגה אין נאָך מדינות, ווי מ'האָט געזען און מ'זעט בפרט לאחרונה) –

איז דאָך פאַרשטאַנדיק, אַז איצטער האַלט מען שוין באַ דעם מצב אַז דער גוף הגשמי און אפילו גשמיות העולם איז שוין אינגאַנצן נתברר ונודרך געוואָרן, און איז אַ "כלי" מוכן אויף אַלע אורות וענינים רוחניים, כולל ובעיקר – אורו² של משיח צדקנו, אור הגאולה האמיתית והשלימה,

. . . און די איינציקע זאַך וואָס פעלט איז – אַז אַ איד זאָל אויפגעפּענען זיינע אויגן כדבעי, וועט ער זען ווי אַלץ איז שוין גרייט צו דער גאולה! מ'האָט שוין דעם "שולחן ערוך", מ'האָט שוין דעם לויטן ושוור הבר ויין

(1) וישלח לו, א.

(2) זח"ג לד, ב. הובא ונת' בלקוטי לוי"צ לזח"ג ע' ריט ואילך.

לקוטי

יו"ד כסלו

שיחות

חברו, אלא הוא הפץ בשלום גם מצד עצמו. זוהי הסיבה להבדל בסדר בין המילים: הראשון אומר "שלום עליכם", "שלום לפני עליכם", כי הוא הפותח בשלום, השלום בא ממנו, הוא ה"דורש" שישרור שלום "עליכם" – "שלום מלמעלה למטה". כאשר השני משיב בשלום, ובכך הוא קובע שהשלום אינו נובע רק מצד הפותח, אלא גם מצד המשיב – הוא אומר "עליכם שלום". כי בענייניו לשלום התחדש, שהרבים עצמם יוצרים שלום – ה"עליכם" הופכים ל"שלום" – שלום ממטה למעלה.

ט. "פדה בשלום" באופן של חכמה או בינה

לפי כל האמור לעיל ניתן להבין, בדרך אפשרית, בעניינינו, לגבי שני האופנים של "פדה בשלום" – אצל אדמו"ר הזקן (חכמה), ואצל אדמו"ר האמצעי (בינה):

העובדה שתכונתו של השכל קשורה ל"ריבוי", כפי שהוסבר לעיל בסעיף ו', נובעת בעיקר מצד ה"בינה". כלומר, מצד ריבוי הפרטים וההתחלקות של הרעיון השכלי. שהרי, ההתחלקות לפרטים מאפשרת חילוקי דעות ומחלוקת. וכן, משום ריבוי הפרטים מתעוררות קושיות וסתירות בענין.

לעומת זאת, ב"חכמה" יש גילוי של הנקודה והתמצית של הרעיון השכלי שמעל לפרטים, ולכן אין כל כך מקום למחלוקת ולקושיות וכדומה.

וזהו ההבדל בין ה"שלום" הנוצר באמצעות החכמה, לבין ה"שלום" הנוצר באמצעות הבינה: כאשר מאירה הנקודה והתמצית של הרעיון השכלי – חכמה, חשים שכל הקושיות בענין זה מתבטלות, למרות שאין ידועה עדיין התשובה עליהן. וזאת משום שהנקודה היא ה"כלל" והאמת של הסברה השכלית, שבאמצעותו מתאחדים כל פרטי הרעיון. יוצא מכך, שגם באמצעות "חכמה" נוצר "שלום" בפרטיו של הרעיון – "רבים" – אבל ה"שלום" הזה אינו נובע מפרטי הרעיון השכלי עצמם, אלא מצד

שמוצאים בגמרא⁵⁵ את הניסוח "שלום עליך רבי ומורי"? (ב) מדוע משיב השני "עליכם שלום" – בסדר הפוך⁵⁶ לעומת הפותח⁵⁷? ויש לומר, שההסבר לכך הוא⁵⁸: כאשר שני יהודים נפגשים, הרי זו מציאות של רבים – מיעוט רבים שנים⁵⁹ – אשר "אין דעותיהן שוות", והעבודה הנדרשת מהם באותה שעה היא ליצור אחדות בין ה"רבים". לפיכך אומרים "שלום עליכם" – צריך להשכין שלום ואחדות ("שלום" הוא שמו של הקדוש-ברוך-הוא⁶⁰, אחדות פשוטה) ב"עליכם" – רבים. אך באחדות זו בין הנפגשים יש שני שלבים⁶¹:

כאשר ה"פוחח" אומר "שלום עליכם" ידוע רק זאת שהוא מוכן לשלום, ויש צורך שגם השני יענה לשלום. אך אם המשיב יענה באותו ניסוח כפותח – "שלום עליכם" – ניתן יהיה לחשוב שאין הוא עונה לשלום מצד עצמו, אלא הוא רק מסכים ומאשר את דברי הפותח בשלום. לפיכך הוא משנה מדברי הפותח ומשיב "עליכם שלום" – כדי להדגיש, שלא זו בלבד שהוא "מסכים" ל"שלום עליכם" של

(סג"ד. הובא בשו"ע אדה"א א"ח סקפ"ט ס"ה) שאפילו יחיד המתפלל לעצמו אומר, ואמרו אבן – כי הוא, להמלאכים המלוין את האדם כו". וראה לקוטי מהרי"ח סדר ר"ח עוד תירוצים.

55 ברכות ג, א. ובריבוי מקומות. וראה לעיל הערה 53 הידועות בנוסח קידוש לבנה.

56 ודלא כבברכות שם (ועוד) שגם החזרות שלום היא בלשון "שלום עליך".

57 ראה ס' טעמי מנהגים (בליקוטים) שבסוף הספר את לבי"ג) – כמה טעמים ע"ז.

– וידועה ה"צחות" בזה, דמכין שחבירו אומר "שלום עליכם" אומר איפכא מסתברא (עליכם שלום)...

וע"פ המבואר לקמן בפנים מתורץ, שיש בצחות זו ענין טוב, שהעונה רוצה להוסיף על דברי הפותח. כדלקמן.

58 בהבא לקמן – להעיר מלקו"ת ראה (כו, ב). מאמרי אדה"א – תקי"ע (ס"ע קכה; ס"ע רי ואילך). ד"ה שלום עליכם באה"ת פרשתנו (קצט, ב. אה"ת סידור ע' שם).

59 נסמן בלקו"ש שם ע' 124 הערה 21.

60 שבת י, ריש ע"ב.

61 עיין ספר השיחות שם ע"ד עבודת אברהם לגלות אשר "ער ב"ה איז אלץ, אלץ איז ער ב"ה (הוא ברוך-הוא, הוא הכל, והכל, הוא ברוך-הוא) – שהם, ב' אופני היחוד" (סה"מ ה'ש"ת ריש ע' 141), היחוד מלמעלה למטה היחוד מלמטה"ע (ראה ע"ד ב' אופנים אלו בלקו"ש [המתורגם] ח"ח ע' 245 ואילך ובמקומות שנשמנו בהערה 71 שם).

הוספה בשורת הגאולה

ז.

„ובאותו¹ הזמן לא יהי שם לא רעב ולא מלחמה“ . . ומעין זה גם ברגעי הגלות האחרונים – שגם כאשר „מלכיות מתגרות כו“, „מלך פרס מתגרה במלך ערבי . . וכל אומות העולם מתרעשים ומתבהלים“, נמצאים בני² במעמד ומצב של מנוחה ושלום, כיון שהקב"ה אומר להם „בני אל תתייראו כל מה שעשיתי לא עשיתי אלא בשבילכם . . הגיע זמן גאולתכם“, ו„מלך המשיח“ – גואלן של ישראל – „עומד על גג בית המקדש . . ואומר ענוים הגיע זמן גאולתכם“².

(משיחות ש"פ ויצא, ד' כסלו תנש"א)

(1) רמב"ם בסיום וחותם ספרו „משנה תורה“.
(2) יל"ש ישעי' רמז תצט.

שיחות יו"ד כסלו לקוטי

נקודת השכל – „שלום מלמעלה למטה“. לעומת זאת בדרגה של בינה כל פרט (כשלעצמו מוסבר ומובן, כך שה„שלום“ ברעיון השכלי נוצר מצד עצם ריבוי הפרטים – „שלום ממטה למעלה“). וכך גם לגבי גילוי תורת החסידות – שעניינה הוא „פדה בשלום“, באופן של שלום ומנוחה, אשר „לית תמן לא קושיא...“, כאמור לעיל:

בגילוי תורת החסידות שעל ידי אדמו"ר הזקן, באופן של „חכמה“, ה„שלום“ הוא בדרך של מלמעלה למטה.

(* המאמר בשלימותו נדפס בשה"מ מלוקט ח"ב ע' קנו. המו"ל.

לזכות

כ"ק אדונונו מזרנו זרבינו

מלך המשיח

ויה"ר שע"י קיום הוראת

כ"ק אדמו"ר מלך המשיח (בשיחת ב' ניסן ה'תשמ"ח)

להכריז יחי, יקויים הבטחתו הק',

שההכרזה תפעל ביאת דוד מלכא משיחא'

יחי אדונונו מזרנו זרבינו מלך המשיח

לעולם ועד